

Asia: VN/144/2022

Hallituksen esitys eduskunnalle työttömien opiskelua ja työttömyysturvaoikeutta koskevaksi lainsäädännöksi

Yleisiä huomioita esityksestä

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

HE ei näytä tuovan kovin suuria muutoksia nykytilanteeseen. Tosin tulee vaikuttamaan siihen, että suosii lyhytkestoisia opintoja omaehtoisena työttömyysturvalla ja kannustaa opiskelemaan työn ohessa. Vaikutukset opintotukeen lienevät vähäiset.

Ehdotettu malli pyrkii helpottamaan asiakkaan opiskelumahdollisuutta, mutta toisaalta vähentää rahoitusmahdollisuuksia. Myös ikärajat säilyisivät omaehtoisessa ja lyhytkestoisessa opiskelussa.

Hyvä asia on myös se, että asiakkaasta johtumattomasta syystä päättyvän työsuhteen jälkeen opintoja voisi jatkaa.

Ohjaustyötä tekevien perehdyttämiselle täytyy varata aikaa ja resurssia, jotta sitä kautta turvataan oikean tieto ja laadukas neuvonta asiakkaille. Olisiko opiskelua koskevia säädöksiä voinut vielä yksinkertaistaa.

Uuden lain voimaantulo jo vuoden vaihteessa suuren palvelumallimuutoksen päälle tuntuu liian nopealta. Myöhempi voimaantulo, esimerkiksi te-palveluiden kuntasektorille siirtämisen yhteydessä, voisi olla toimivampi ja taata maltillisen siirtymävaiheen sekä uuden lain haltuunoton.

Työvoimakoulutusten tarjonta verrattuna nykytilanne ja tuleva Tapa2024 tilanne aiheuttaa myös pohdintaa; millaista tarjontaa työvoimakoulutuksissa on jatkossa vuoden 2024 muutoksen jälkeen?

Miten paljon asiakkaan asuinpaikka vaikuttaa hänelle tarjolla olevien mahdollisuuksien valikoimaan ja kuinka varmistetaan yksilöllisen opintopolun toteuttaminen asiakkaalle.

Jos työvoimakoulutusopiskelijoiden määrä vähenee, mutta ammatillisen opintojen määrä pysyy kuitenkin samassa, niin tällöin se vaikuttaisi myös opintotuella opiskelevien määrään.

Huolestuttavaa on, jos uusi laki toisi tullessaan tilanteen, jossa asiakkaat joutuisivat eriarvoiseen asemaan riippuen siitä, missä asuvat. On selvää, että pienemmällä paikkakunnilla opiskelumahdollisuudet ovat suppeammat ja opiskeluun liittyvällä lainsäädännöllä on merkittävä vaikutus opintojen aloittamiseen ylipäätensä. Tarkoitushan on kuitenkin nostaa Suomen koulutuksen tasoa kaikkialla.

Erialaisten korttien ja pätevyitysmiskoulutusten tarjonta tulisi pyrkiä varmistamaan. HE-luonnoksesta ei käy ilmi, miten tämä vaikuttaisi oppilaitosten toimintaan ja opintojen kysyntään myös niiden osalta.

Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

Kannatettavaa on, että ihan kaikkia opiskeluita ei HE:n mukaan olisi enää tarpeen selvittää, mikä vähentää hiukan TE-toimistojen, kuntakokeilujen ja keskitetyn työttömyysturvan ratkaisutyötä. Tosin hallinnollista työsarkaa myös säilyisi.

Yksittäisenä huomiona nousi mahdollisuus siihen, että omaehtoisen opiskelun ajalla työttömyysturva voisi myös katketa (riike kesken D1-lausunnon). Meneekö tällöin etuus koko omon loppuajalta? Tämä nostaa entisestään asiantuntijan/omavalmentajan neuvontavastuun tärkeyttä.

Lausuttavaa työttömyysetuudella tuettuna omaehtoisia opintoja opiskelevien palveluprosessista ja työnhakuvelvollisuudesta

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

HE-luonnos jättää pohdittavaksi kasvaako seuraamusten määrä omaehtoiseen opintoihin liittyvän työnhakuvelvollisuuden takia. Oletuksena on, että ehdotettu muutos vaikuttaisi myös työnhakuvelvollisuuden asettamisen takia niin, että opintotuen hakijoiden määrä kasvaisi.

Lausuttavaa opiskelua koskevasta työttömyysturvan käsittelyprosessista

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

Asiakkaiden tasavertaisen kohtelun varmistaminen on tärkeää ja siksi TE-hallinnon ja kuntakokeilujen toimivalta ja prosessit tulisi olla samankaltaiset. Uuden lain tulisi osaltaan edistää sitä.

Hallinnollisen ketteryyden takia olisi hyvä, että myös keskitetty työttömyysturva voisi antaa tarvittaessa asiakkaille peruslausuntoja, jolloin asioiden moninkertainen käsittely vähenisi.

Muuri Marja-Leena
Etelä-Savon TE-toimisto - Lausunnon laativat Etelä-Savon TE-toimiston
Keskitettyjen palveluiden koordinaattorit ja palvelujohtaja